مارکس وەکو ڕۆژنامەنووس!.. ڕزگار عومەر

لەم ڕۆژانەی ئابردوو دەرفەتی ئەوەم بوو کە چاوپێکەوتنێکی گرنگ و درێژبخوێنمەوە بە زمانی ئینگلیزی لە گۆڤاری "جەیمس لێدبەتەر" سەبارەت بە ئەزموونی ڕۆژنامەگەری لای مارکس، کە هەوڵ دەدەم لەم ستوونە کورتەدا هەندێك لە زانیارییەکان لەبەردا کورتبکەمەوە؛

"مارکس کەم تا زۆر لە هەموو ژیانیدا ڕۆژنامەنووس بووە. لە ساڵی ١٨٤٢ دەستی بە نووسین کرد بۆ ڕۆژنامەی ڕینیش زایتونگ، و لە ساڵی ١٨٤٨ ڕۆژنامەی تایبەتی خۆی دامەزراند. دواتر دەستی بە ناردنی بابەت کردو ستوونی تایبەتی هەبوو لە ڕۆژنامەی (نیویۆرك تریبیون) ئەمریکی.

ڕۆژنامەی نیویۆرك تریبیون کە پێشڕەنگ بوو لە دژایەتی کردنی سیستەمی کۆیلایەتی لە ساڵی ١٨٤١ لایەن "هەراس گریلیەوە" دامەزرا، لە ئەزموونێکی کورتدا بە خراپی بوو هەم بە گەورەترین ڕۆژنامەی جیهان بەتیراژی زیاتر لە دوو سەد هەزار لەو ماوەیەی کە مارکس بەشداری تیا دەکرد دەکردەهەم پێشڕەنگیش بوو لە دژایەتی کۆیلایەتی لە ویلایەتە یەکگرتووەکان.

ئەگەر بڕاوردێك بکەین لەسەر بابەتەکانی مارکس کە لە ڕۆژنامەکاندا وەکو پەیامنێرو وەکو نوسەر بلاوی کردەتەوە لەم ستایلە ناچن کە ئەمڕۆ وەکو ئۆتکێتی نووسین لە ڕۆژنامەگەریدا پەیڕەو دەکرێن . بە نموونە لە بنەڕەتدا بەرهەمەکانی مارکس شتێکی تەدانیە ئاستەوخۆ لەوەی کە ئەمڕۆ پێی دەڵێین "ئاپەرت". هیچ باسێکی گیاندنی سەردێری ووداوەکانی تێدا نییە، هیچ چاوپێکەوتنێکی تێدا نیە لەگەڵ سەرچاوەکان، فەرمی یان بە شێوەیەکی تر، بونیادی سەرەکی بابەتەکانی ئەو ناوەڕۆکی ڕۆخنەگرانەن.

میتۆدی سەرەکی مارکس بە ستوونی ڕۆژنامەی "نیویۆرك تریبیون" ئەوە بوو کە ووداوەکی گەرم و کاریگەر هەبوایە لە دەخی جیهانی وجێ ی گرنگی هەواڵەکان بووایە چێشنی هەڵبژاردنەکی گرنگ، ئاپەینەك، جەنگ، سەرهەڵدانی شۆڕشی ناوخۆی ئەمریکا ئەو دەهات بە ووردی پشکنین و بە دواچوونی بۆ دەکرد و بە خوێنەران پرسیاری بنەڕەتی سیاسەتیان ئابووری پێویست بە بابەتەکە زۆق دەکردەوەو دواتر لەسەر ئەو پرسیارانە وەڵامەکانی خۆی جێگیر دەکرد. بەم مانایە ڕۆژنامەگەریی مارکس لەڕاستیدا لە هەندێك لەو بابەتانە دەچێت کە ئەمڕۆ لە گۆڤارەکانی بیروڕادا بەکاودەکرێنەوە ئاسانە نووسینی ڕۆژنامەوانیی

مارکس و ئەو جارە نووسینانە ببینین کە تایبەتمەندی زۆرێک لە ڕۆژنامەگەریی سیاسی بووە بەتایبەت لە ئەوروپا لە سەدەی بیستەمدا.
مارکس بە خەستی هەرشی کردە سەرجەری ڕومانی ڕۆژنامەکانی بەریتانیا بە شێوەی ناوخۆی ئەمریکاو بە دوو ڕوویی لە قەڵەمی دەدا.مارکس لەو باوەڕە بوو کە دژایەتی کردنی ڕۆژنامەکانی بەریتانیا بە شێوەی نەهێشتنی کۆیلایەتی لە ئەمریکا بە ئەوە دەگەڕاوە کە پیشەسازی قوماش بزوێنەرێکی گەورەی ئابووری بەریتانیا بوو و پشتی بەو خامە هەرزانانە دەبەست لە ئەمریکای کۆیلەدارەوە دەهاتە بەریتانیا.
مارکس ئەمڕۆ وەک تیۆریستێکی ئابووری، وەک بیرمەندێکی سیاسی؛ وەکو مێژوونووس و فەیلەسوف پێلین دەکرێت کە سەرجەم ئەو پێلینکردنانە ڕوایەتی خۆی هەیە، بەڵام تەماری مێژوویی، پێلێنکیتریش بە مارکس پێشنیار دەکات، ئەویش ئەوەیە کە مارکس وەک نووسەرێکی پیشەیی، وەک ڕۆژنامەنووسێک بیری لێبکرێتەوە. بە گشتی مارکس بە یارمەتی ئێنگڵس نزیکەی پێنج سەد بابەتی بە ڕۆژنامەی تریبیون بڵاوکردەوە هەنا، کە پێکەوە نزیکەی حەوت بەرگ لە بڵاوکراوەی پێنجا بەرگی ئەو دوو پیاوە کەدەکێنەوە. ئەمە لە تێگەیشتن لە گرنگی ڕێتەریک لە کارەکانی مارکسدا نزیک دەبینەوە ئەگەر وەک ڕۆژنامەنووسێک بیری لە بکەینەوە.

سەنگەر گرتن لە بەرامبەر مارکسیزم دا بە بیانوی دژایەتی چەپ!.. و. سابیر

هیگڵ واتەنی «ئەگەر ویستت کارێک ئەنجام بدەیت پێکت لە بیانوو ناکەوێت» ، ئەگەر یەکێکیش بیەوێت دوژمنایەتی پڕۆلیتاریاو مارکسیزم بکات پێکی لە بیانوو ناکەوێت .
با بزانین سەنگەر گرتن لە بەرامبەر شێوەی پڕۆلیتاریاو خودی مارکسیزم ، کارێکی هەنووکەییەو و تەنها بەستراوەتە بە ئەمڕۆو ، یان ڕیشەی مێژووی خۆی هەیە ؟
شانبەشانی سەرهەڵدانی خەباتی کریکاری دژ بەسەرمایەداری و دواتر هاتنە ئاراوەی ڕێخنەکانی کارڵ مارکس و ئێنگلس لە خودی بنەماکانی

نیزامی سەرمایەداری و چەنیەتی خەباتکردن لە بەرامبەر ئەم نیزامەداو بەرپەرچدانەوەی زانستیانیان بە تەواوی ئەو تەوانین وبەچوونە خیانیانەی کە سەبارەت بە سۆسیالیزم لەلایەن تیۆرە ووردە بەرژوازیەکان و دواتر بەرژواکانەوە هەبووە.
زۆر لە مژۆ بەرژواکان دەهێی ئەو ئەکوتن کە ماركسیزم کۆن بووەو بە سەردەم و کاتێکی دیاریکراو نووسراوە و، وە ماركسیزمی سەدەی نۆزدەیە و بەکێکی سەدەی بیست و یەک نایەت .
زۆر لەمژۆ هزرو فیکرو دەستکەوتە زانستیەکانی ماركس و ئەنگلس و لینین و تڕتسکیان خستەتە ناو تاقی کتێبخانەکان و تەنها وەک ئایقۆنێکی جوان و ئەکادیمی سەیریان ئەکرێت ، کە دوورە لە میتۆدی کارکردنی شۆشگێڕانەی ماركس .
مژووی ماركسیزم گەلێک قۆناغی بەخۆوە بینیوە ، لەهەر قۆناغێکدا بەرژواکان ویستویانە پێوبانێی بکۆن و بیشوێنن وە لەگێڕ بەرژەوەندی دەسەڵاتکەی خیاندا بیگونجێنن، ئەم شواندنە لەژێر ناوی (چەپ) دا ئەنجامدراوە .
هاتنی لینین و بۆشەفیکەکان وە لەوانەش تڕتسکی ، قۆناغێکی نوێی زیندوکردنەوەی ناوەرۆکی میتۆدەلەژی شۆشگێڕانەی ماركسیان دەستپێکردەوە.
تا ئەم ساتەی ئێستاشمان ئەم مژووە درێژەی هەیە، مژوی چەوسێندنەوەی چینایەتی و سەرکوتی دەوڵەتکان و شواندنی ماركسیزمیش لە گەیدا بەردەوامە، هەروەها تا ئەو ساتەش کە لەکۆمەڵگادا ئەم هەموو بەدادی و چەوسێندنەو شۆو کوشتارو قەیرانە ئابوری وە برستی و گرانی و ئاوارەیی وچەوسێندنەوەی منان و ژنان و کەمایەتیە جیاوازەکانیش بوونیان هەبێت و بمێنێت ، بەچوونەکان و ڕۆخنەکانی مارکس لە نیزامی سەرمایەداری درێژەی ئەبێت وە بزیندوویی ئەمێنێتەوە ، وە تا ئەم بەربەریەتە بمێنێ ، ماركسیزمیش وەک پەرچەمی شۆشگێڕانەی چینە چەوساوەکان هەر ئەمێنە .
ئەمەکە لە ناو ناوەندە کۆمنیست و ڕادیکاڵەکانی ئەوروپا و گەلێک وڵاتانی پشکەوتوی تردا ، زاراوەو ناسنامەی (چەپ بوون) ئاشکرابووەو جێی نفرەتە ، چونکە ئەو پارت و ڕێکخراوانەی کە خیان بە (چەپ) ناساندوە ، بریتین لە باڵی چەپی پەرلەمانە ئیمپریالیستەکان ودەوڵەتکانیان ، بە پشگرتن بە خەباتی پڕۆلیتاریا و شواندنی ماركسیزمە وە دابەزاندنی بە ئاستی سۆسیال دیمکراتی بەرژوازیانە .
لە ڕاستای ئەم مژووە چەند سەد ساڵەدا گەلێک ڕێکخراوەو ودەستەو حیزبی جەراو جەر دروستکراون و لە ژێر ناوی (چەپ) بووندا چالاکی

خەیان نواندووەو بردەتە پێشەوە .
بەوانە یەکەتی چەپەکانی ئەوروپا لەگەڵ حیزبە سەوزەکانی (GUL/NGL) ، ئەم هەڵکخراوانە تەنها بە لە خشتەبردن و چەواشەکردنی پڕۆلیتاریای وڵاتانی ئیمپریالیستی ئەوروپایی و جیهانین ، تەنها بە دژایەتیکردنی مارکسیزم و کۆمۆنیستە ڕادیکاڵەکان ، بە کۆمەک ویارمەتی ئابووری و یاسایی و کۆمەڵایەتی خودی بەرژوەکان ئاسانکاری چالاکی و هەڵسوڕانی سیاسیان بۆ دەخسێنراوە. ، تا بتوانن داکۆکی لە خودی بنەماکانی سەرمایەداری و (خاوەندارێتی تایبەتی) و هەشتنەوەی ئەم نیزامە بکەن ، لە ڕێگەی جوانکردن و ڕازاندنەوەی ئەم دەسەڵاتە بە زاراوەو بەچوونی جەربەجێری شەواوانەی بنەما سەسیال دیمۆکراتیانە وە جار بەجاریش دووبارەکردنەوەی وتەکانی مارکس و ئەنگلس و لێنین و تەنانەت تڕۆتسکیش ، هەموو ئەم هەوڵانە تەنها بە لەدانە لە شەڕشی پڕۆلیتاریا و خەڵکردنە چاوی جەماوەر ، وەدواتر نیشاندانی ئەوەی کە مارکسیزم کۆن بووە وە سوودی بە بردنە پێشەوەی خەباتی ئێستای پڕۆلیتاریا نەماوە .
خودی مارکس و ئەنگلس کۆمۆنیستێکی ڕادیکاڵ بوون ، نەک (چەپ) ، چونکە مەڕووی زاراوەی «چەپ» ناتوانێت هەڵگری ئایدیاکانی مارکس و ئەنگلس بێت ، وە ئەم مەڕووە ئاگادارتەوە بە سەردەمی شەڕشی فەڕەنسا لەساڵی ١٧٨٩ ، وە شۆڕش و جەنگی دانیشتنی ئەندامانی پەرلەمانی ئەو کات، لە کاتێکدا کە کۆمەڵگای فەڕەنساو وە تەواوی ئەوروپا بەسەر سێ کوتلەی سیاسی و کۆمەڵایەتی دابەشببوو ،کوتلەی یەکەم پاشاو پیاوانی ئاینی ، کوتلەی دووەم؛ چینە شازادەکان وە سەرکە دەربەگەکان ، کوتلەی سێیەمیش لەبەڵووردە بەرژوازیەکان و خوێنەوارەکان بوون .
واتە لە ڕووی چینایەتیەوە ، کوتلەی پاشاو پیاوانی ئاینی و هەروەها کوتلەی شازادەو سەرک دەربەگاکان بە گشتی پێکهاتەی کۆمەڵایەتی و ئابووری چینی بەرژوازیان پێک ئەهێنا.
لایەکی تریەوە لەبەڵەکان کە نمایندەیی تۆژە خوێنەوارە هۆشنبیرەکان و وردە بەرژوازی و کرێکارانیان ئەکرد ، وە ناڕازایەتی بەردەوامیان هەبوو لەسەر ئەوەی کە جەگاو ڕێگای کۆمەڵایەتی ئەوان هەندە بە گرنگ لەبەر چاو ناگیرێت ، بە بەراوورد لەگەڵ جەگاو ڕێگای پیاوانی ئاینی و شازادەو دەربەگە گەورەکان .
شۆڕش و جەنگای کورسی لەبەڵەکان کەتبووە لای دەستە (،چەپی) خودی پاشاوە ، وە هەرچی شازادەو پیاوانی ئاینی بوون کەتبونە لای دەستە ڕاستی کورسی پاشاوە .
پڕۆژەو بەیاننامەی هاری ترمان سەرکی ئەوسای ئەمریکا لە کاتی جەنگی ساردەو سەری هەڵداوە ، وە هەموو هەوڵ و تەقەلایەکی خەیان

بە دژایەتی (کۆمۆنیزم و مارکسیزم) خستبووە گەڕ ، وە هاوپەیمانی و کۆمەکی ئاستەوخۆ و ناڕاستەوخۆی هەموو هێزو لایەنێکی ئایینیکانیان کردوە ،هەربۆیە مامۆستا ئیسائیلی بە سەرکایەتی و هاوکاری ئەمریکا زۆر لەمێژە پێڕەوی کۆمەک و سازماندانی هەرهێزێک کە بتوانێت ئەم کارە بکات لە تەواوی ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا خستەڕو گەڕ ، وە کۆمەک و پشتیوانی لە تەواوی ئەو حیزبانەی کە بەناوی (چەپی قەومی)
(وە سۆسیالیزمی قەومی) و عروبە بکەن لە پێناو ئەم ئامانجەدا وە بە سەرلەشێواندنی جەماوەر.
بەم شێوەیە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست کرا بە ناوەندێکی جیهانی بە تێکەڵ کردنی بیروبۆچوونی چەپی قەمی و عروبە لەگەڵ بیروبۆچوونی ئیسلامی و کۆنەپەرستانەی ڕاستەوانە.
کوردستانیش وەک بەشێک لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست ، مەیدانێکی گرنگ و شوێنێکی ستراتیجی پەیایخ بوو بە ئەمریکاو ئیسائیل ، هەربۆیەش کارکردی مامۆستا ئیسائیلی و ڕێکخراوەکانی سەر بە ئەمریکا لە قووڵایی مێژووی بزووتنەوە چەکدارییکانی کوردایەتیدا کاریگەری خۆیان داناوەو ڕیشەیان داکوتاوە.
«کوردایەتی » میتۆدو هزری سیاسی دەربەگەکان و سەرمایەدارانی کورد بە مەسەلەی (مافی چارەی خۆ نووسین) ، بەڵام کۆمۆنیستەکان بە بەدیهێنانی ئەم مافە شانی بەرژواکان و کۆمپرادۆرە ملیاردێرەکانی کورد خۆبات ناکەن و وەک چەپە ڕیفۆرمیستەکان کە بەشداری ڕیفراندۆمیان کردو لەهەوڵی خەسازاندن بوون لەگەڵ ئەم حیزبە کوردیانەدا .
«کوردایەتی » وە یەکێتی نەتەوەیی کورد ، بەمانای بیرتەسکیەکی قەومیانەو ڕەگەزپەرستانە دێت لەبەرامبەر نەتەوەکانی تردا ، هەروەها بەمانای دژایەتیکردنی چینە چەساوەکانی کوردو کارگەرانیانە .
بزووتنەوەی ڕزگاری کارگەران و چەوساوەکانی کورد بە چەوساندنەوەی میللی لەسەر بنەمای (کوردایەتی) قەومیانەی بەرتەسکی(ڕەگەزپەرستانە) ڕاسیستانە دانەمەزراوە ، بەڵکە لەسەر بنەمای شۆڕشێکی بەرینی چەوساوەکان و کارگەرانی کورد ، لەگەڵ چەوساوەکان وکارگەرانی نەتەوەکانی تری دراوسێدا دامەزراوە ، ئەویش بە پێشگرتن بە هەر سووکایەتیەکی میللی و قەومی وە هەڵاوردنێکی ئابووری وسیاسی و فەرهەنگی ، وە تا ئەندازەی ڕەخساندنی فرسەتی جیابوونەوەش ، ئەگەر شایەت ئەو جیابوونەوەیە بە قازانجی چینە چەساوەکان بێت .
ئەم بنەمای میتۆدی لێنینە ، بە چارەسەری مەسەلەی نەتەوایەتی .

لە ناو کۆمەڵگا دواکەوتوەکاندا هەشتا مەسەلەی (چەپبوون) بە مارکسیست بوون لە قۆناغی ئەدرەت ، وە مژووی شۆڕشەندراو وە شکستی حیزب و بزووتنەوە چەپ بەرژوایەکان ، بە مژووی شکستی مارکس و مارکسیزم دائەنرێت ، وە ژەهری ئەو ئیدئۆژن کە ئەم تیئۆریانەی لینین و بۆشەفیکەکان لەسەر ئیمپریالیزم و و شۆڕش و بزووتنەوەی کرێکاران وە هێزەکانی پڕۆلیتاریا بە چارەسەری مەسەلەی میللی باویان نەماوە کۆن بوون و بە میللەتی کورد و کرێکاران شیاو نین .
هەربۆیە لەمەودا بەهەی دواکەتووی چینی داراکان و بەرژوا کۆمپرادۆرە کوردیەکان وە ساوایی خەباتی چینایەتی لەو ناوچەیەدا وە نەبوونی بنەمای ئابووری پێکهێنانی دەوڵەتی سەربەخۆیی نەتەوەیی کورد و کوردستان ، لەمەودا تەنها حیزبی قۆمیی کوردیەکانن وەک پارتی وێکڕەتی وە لیبراڵیستەکەی گۆران وە نەوەی نوێ و حیزبی ئیسلامیەکان نمایندەی سەرەکی ئەم هێزە ناسیۆنالیستەن ، وە هێزەکانی حیزبی (ناسیۆنالە چەپەکانی) ئێران و هێزەکانی وهاوشانیان لە چەپی پۆپۆلیستی میللی و ئیفرمیستی کرێکاری لەو ناوچەیە ،کە لە هەوڵی خەسازاندن و خە گونجاندان لە نێوان بزووتنەکی چەپی بەرژوازیانە و بزووتنەوەی حیزبی قۆمیی کوردیی سەرکیەکان سەبارەت بە سەربەخۆیی کوردستان .
لە کۆتایدا ئەوە بڵێین کە هێنگە ئەوە ڕاستگۆیانە تر بێت ، کە مرۆڤ بە ئاشکرا سنورو بنەمای جیاوازیی سیاسیەکانی خۆی لە بەرامبەرچەپی بەرژوایی مەوجودا دابنێت و بکەشیت ، بە بەراورد لەگەڵ ئەو کەس و تاقم و هێزانەی کە کار بە درۆژدان و جوانکردنی ئەم نیزامە و دەوڵەتە بەرژواکانی ئەکەن لە ژێر ناوی (چەپ) بووندا .
بەڵام نە پڕۆلیتاریای شۆڕشگێڕو نە کۆمۆنیستە ڕادیکاڵەکانی چاوپۆشی لەوە ناکەن وە بەدەنگ نابن لە بەرامبەر هەر لەکدانەوەیەکی چەواشەکارانەی لەم چەشنە کە بە بیانوی شکستی چەپی بەرژوایی هەرش بکەنە سەر مارکس و مارکسیزم و دەهێنی کۆن بوونی مارکسیزم بگەوێنی خەکیدا ئەدەن کە شیاوی ئەم سەدەیە نیە .
وە تا جیاوازی چینایەتی و ململانێی جەماوەری ناڕازی سەرجەم پڕۆلیتاریا بمێنێت ، مارکس و مارکسیزم هەر بە زیندوێتی شۆڕشگێڕانەی خۆی و وەک مشخێڕی ڕزگاری بەخشی پڕۆلیتاریا بە شکاوێیی ئەمێنێتەوە .
وە مژووی کۆمۆنارەکانی پاریس وە شۆڕشی بۆشەفیکەکان و لینین باشترین بەڵگەن کە چۆن دەسەڵاتداریەتی بەرژوازی و باڵا چەپبەرژوازیەکانیان لەو کاتانەدا ژێرەوژوورکرد و تەکشکاند .

بژی خەباتی شۆڕشگێڕانەی پڕۆلیتاریا !
بژی مارکسیزم !
بزاڤی مارکسیستی کرێکاران !
و. سابیر
٢١ / ١/ ٢٠٢٤

گفتوگۆ لەگەڵ خانمە هونەرمەند هەڤاڵ جەوادمحەمەد ناسراو بە(هەڤاڵ جواد)..هەڤپەیڤین-کامەران حاجی ئیلیاس

هەڤاڵ جەواد: لە کوردستان ڕۆخنە گری شانۆیی زۆر باش و بە توانامان هەیە، بە ووردی ڕۆخنە کانیان دەخوێنمەوە
هەڤاڵ جەواد: ڕۆژی زۆرم بەهەموو شانۆکارێکان هەیە، بەڵام حەز ئەکەم تەنیا لەخەم بچم
هەڤاڵ جەواد: ئاستی شانۆی کوردی لە ئێستادا زۆر بەباشی دەبینیم

خانمە هونەرمەند هەڤاڵ جەوادمحەمەد ناسراو بە(هەڤاڵ جواد) یەکێکە لە ئەکتەرە دیارەکانی کوردستان لە ساڵی 1983 لەشاری سلێمانی لەدایکبووە ،دەرچووی بەشی شانۆی پەیمانگای هونەری جوانەکانی سلێمانییە تائێستا بەشداری چەندین شانۆگەریی و کورتە فلیم و درامای تەلەفزیۆنی کردوە هەروەها کاری دەرهێنان بۆ چەندین شانۆگەری کردوە وەکو(دارستانی بەختیاری ،بەیاخچیەکان یادگاریان نیە، جەنگی ژنەك..) وەکو ئەکتەر بەشداری چەندین شانۆگەریی کردووە لەوانە(ژووری ژمارە شەش، وەرن ئەمەش ببینن، تۆندو تیژی ، یاداشتەکانی عەرعەر ،عەترەکانی عەربستان ،ژنانی شارەکەم ،نماز ، زنە ، زەماوەند ، چوار ، جەستەی ژن ، ئەوارەی گوڵە مەخەك ، سەخوشك ، بیرەوەری ونبوویەك ،شالیر و جادووگەرانی ماکبەس..) هەروەها بەشداری چەندین کورتە فیلم و درامای کردووە لەوانە (خومار لەدوا سەردانەوەیدا ،گەرمیان کۆستان ، خوناو ، ئەڤە ، تاریکی ، گەان

، ساتەکانی ژیان ، سەما ، شۆك..) لە ئەستادا هونەرمەند(هەر جۆاد)، مامۆستای پەرودەی هونەرییە لە یەکێك لە قوتابخانەکانی شاری سلێمانی بەمەبەستی ئاشنا بوون بە کارە هونەرییەکانی بەچەند پرسیارێك بەسەرمان کردوە.

هەڤپەیڤین- کامەران حاجی ئیلیاس

*سەرەتا ئەگەر بکرێت بە خوێنەرانمان باس لە چۆنیەتی ئاشنا بوونت بە هونەری شانۆ بکەیت؟

- سەرەتای ئاشنابوونم بەهونەری شانۆ کاتێ چوومەپەیمانگای هونەرە جوانەکانی سلێمانی لەبەشی شانۆ وەرگیرام،پەیمانگا بوو وەستگەی دەست پێکردنم بە کاری نواندن ،هەرلەو خەشە ویستی شانۆ لە دەستی پێ کرد بەشداری چەندین کاری شانۆییم کرد.

*تۆ شانۆت هەبژارد یان شانۆ تۆی هەبژرارد؟

- کاتێ بە ویستی خۆم چوومە پەیمانگا، واتە خۆم شانۆم هەبژارد ،بەگومان حەزو ئارەزوویەکی زۆرم هەبوو بۆ هونەری نواندن هەوەکی زریشم دا بۆئەوەی بەردەوامی بەم حەزوو ئارەزووە بدەم.

*ڕەی شانۆ لەژیانی گەلان چۆن دەبینیت؟

- دەستەواژەکی شانۆ هێڵە دەقەت (شانۆ قوتابخانەی گەلە)،هونەری شانۆ لەڕەگەی جەستەی ئەکتەر بەشێوەیەکی زیندوو پشکنین بۆ بینەران دەکرێت،خاڵەکی تری شانۆ ئەوەیەکە زۆربەی هونەرەکانی تر وەکو موزیك ،شێوەکاری لە نێو شانۆدا بوونیان هەیە لە هەمان کات دا ئەدەبیش لەڕەگەی دەقی شانۆیی ڕەگەزێکی گرنگی شانۆیە هەربۆیە بەباوکی هونەر ناوزەند کراوە، لەبەر ئەم فاکتەرانە پەگەی هونەری شانۆ ڕەهەکی گرنگی هەیە لە گەرانکاری کردن و هەشیارکردنەوەی گەلان.

*خاتوو هەرە جۆاد کاریگەری کامە شانۆکاری لەسەرە ،یاخود بۆ نواندنی کامە شانۆکار سەرسامە؟

- ئەوەی راستی بێت حەز ئەکەم تەنها خۆم کاریگەریم لەسەرخۆم هەبێت ،ئەزی زۆرم بەهەموو شانۆکارەکانی تریش هەیە بەڵام حەز ئەکەم تەنیا لەخۆم بچم لە هەرە جواد بگومان هونەرمەندی زۆر باش و بەئەزموونیشمان هەیە هیوای سەرکەوتنیان بۆ دەخوازمشن لەڕەوە ڕەزو سەاو هەیە بۆیان،بەڵام ئەوە حەزوو ئارەزووی خۆمە.

*چۆن دەڤانیتە ڕەخنەگرانی شانۆ لە کوردستان؟

-لە کوردستان ڕۆخنە گری شانەیی زۆر باش و بە توانامان هەیە زۆر بە باشی قۆناغەکانیان دۆخانە سەر نمایشکان، من زۆر بە ووردی ڕۆخنە کانیان دۆخوێنمەوە وە دەست خۆشی زۆرم هەیە بۆیان چونکە دوورن لە مجاملەی شانۆکاران هیوای بۆردەوامیان بۆدەخوازم هیچ کارێکی هونەریش کامڵ نیە ، بۆیە هیچ کارێکیش بە ڕۆخنە نابیت بە تەواو ڕۆخنەی ووخنەر ناو، بەڵکو ڕۆخنەی بنیاتنەر بێت لەپێناو خزمەتی کارێکدا بێت.

*تاچەند (دەق) گرنگی لە پرۆسەی نمایش دا؟

- دەق ڕەگەزێکی گرنگ و گەورەو گرانی سەرکە وتنی هەموو کارێکی شانۆیە ،ڕۆڵی سەرەکی دەبینیت لە پرۆسەی نماش دا ،چونکە دەق نیوەی دەرهێنانە بۆیە هەڵبژاردنی دەق بە هەر دەرهێنەرێکی شانۆیی گرنگە بەجۆرێك دەبێتە فاکتەرێك بە سەرکەوتنی نمایشکە.

*ئەو خاوەن چەندین خەڵاتی شانۆین،دوا خەڵات وەکو باشترین ئەکتەر دووەمی کچ لە فیستیڤاڵی شەشەمی نوودەوڵەتی شانۆی عێراق وەرگرت هەستت چۆن بوو؟

- بەگومان خۆشحاڵات بە هەرهونەرمەند نەدێك گرنگە،پاڵ پشت و هاندانێکی گەورەیە بە هونەرمەندێ بە دڵنیاییەوە، شانازی بەهەموو خەڵاتکان دەکەم وهەستێکی زۆر خۆشە لە هەمان کاتدا خەڵات وا لە هونەرمەند دەکات زیاتر هەوڵ بدات بۆ ئەوەی ئەو توانستییەی هەیەتی پێشکەش بکات. بە ناوبانگ بەدەست هێنانی خەڵات ببێتە هۆی ئەوەی کەهونەرمەند توشی لوت بەرزیت بکات بەڵکو دەبێت هۆی زیاتر بدات بۆئەوەی بەرەو سەرکەوتنی گەورەتر هەنگاو بنێت.

*لە ئێستادا شانۆی کوردی لە چ ئاستێك دایە، پێتان وایە شانۆی کوردی لە قۆیران دایە؟

- بە پێچەوانەوە ئەوەی من دەیبینم و بەردەومیشم شانۆ لە شارەکەی منداڵ زۆر زیندووە و لە قۆیران دا نیە ئەوەی قۆیرانە …بەداخەوە قۆیرانی ئابوری و سپانسەری کەمی کارە شانۆییەکانە ئەگەر نا ئەمەی شانۆکاران لە ئامادەباشی داین بە هەرکارێکی شانۆییدا بڕشداربین، شانۆکارانی کورد لەسەر ئاستی ناوخۆ و عێراق و دەروەوەی عێراقیش ئامادەبوونیان هەیە بڕشداری فیستیڤاڵە شانۆییەکان دەکەن و خەڵاتیش بەدەست دەهێنن لە شارەکەی من هیچ مانگێك بە بێ نمایشی

شانۆ تەپڵەر ناکات بۆیە من ئاستی شانۆی کوردی لە ئێستادا زۆر بەباشی دەبینیم.
*لە ڕۆژگاری ئێم دیدارە چ پەیامێکی کەسی یاخود هونەریت هەیە بۆشانۆکاران و بینەرانی شانۆ ؟
-پەیامی من پەیامی خۆ شاردنەوە و یەکگرتن ، بەجۆرێك هونەرمەند دووربیت لە قاچ شکاندنی یەکتری و ناوزڕاندن چونکە هونەرمەند زۆر گەورەیە، پەیستە خۆی بە دوور بگرێت لەو دیاردە ناشرینە هیوای ئەوە دەخوازم هونەرمەندان هەمیشە لە لوتکە دابن کاری جوانتر و باشتر پێشکەش بە بینەران بکەین.

- هیچ پرۆژەیەکی نوێی هونەریتان هەیە؟
- بەڵێ کاری نوێم هەیە، بە شداری دراماییە کم کردووە لە سەرەکی لە دراماییەکە دەبینم ،بەڵام نازانم لە کام کەناڵ پەخش دەکرێت دراماییەکە بە ناوی (کرچیە کان)- لە نووسینی (شوعلە شەریعەتی)یە نووسەر و هونەرمەند "پێشڕەو حسێن " کاری وەرگێڕانی کردووە هونەرمەند (کاوە ئەحمەد میرزا) پێداچوونەوەی بە دەقەکە کردووە، هونەرمەند (ئەنوەر قەرەداغی) کاری موزیکی دراماکە ئامادەو جێبەجێ دەکات ،کاری دەرهێنانی لەلایەن هونەرمەند (دکتۆر غەسان عەبدوڵا) بەکراوە . هەروەها لە ئامادەکاری داین بە کارەکی شانۆ لەگەڵ کەمپەنی هونەری جوانەکان مامۆستای بە ڕێز مامۆستا "شێ فیق "کاری دەرهێنانی بە دەکات بەمەرجێك ئێ گەر داهاتی کارە شانۆ کەمان بە دابین بکەن.
- ئێمە لە کۆتایی ئێم هەڤپەیڤینەدا زۆر سوپاست دەکەین بۆ ئەو دەرفەتەی بە ئێمەت بەخشی.
- منیش زۆر سوپاسی ئەوەی بەڕێز دەکەم بۆ ئەوسەرکردنەوەتان.

هەڤپەیڤین- کامەران حاجی ئیلیاس

شانۆیی دواکەوتنی
نووسینی : چیخەف دەرهێنانی : کامەران ڕەئوف
ئواندنی : هێرۆ جواد
فێستیڤاڵی ئیوددەوڵەتی مۆنۆدراما بۆ شانۆ - هەولێر
٤/٢٥ کات
(٧) ئێوارە

مـــــارف خـزنـدار: ئـوینـــــک ســـرتاپـی هـبـــوونی ـــنگـــژ کردبـــوو؛ نـتـوێ و نـیشتمـــان.. فـرهاد شاکـلی

پـشتر لـوێ بـرهـم و نووسینیم بـرچاو کـوتبـت، یا خـوێندبـتـوێ، بـالـم باوڕ ناکـم بـ شـوێـیـکی تـایبـت سـرنجمی ڕاکـشابـت. دڵزانم یـکـم کتـبی ئـو، کـ دـستم کـوت و خـوێندمـوێ (بـووکـشووشـ) بـوو. ئـمـ نامیلکـیـکی بچکـلـ بـوو، نازانم یـک چیـرک بـوو یا لـ هـندک کورتـچیـرک پـک هاتبـوو. تا ئـو کاتـ خـیم نـبینیبـوو..

بـ درـژی بابـت کلیکی ئـرـبکـن..

FarhadShakali_XaznadarDownload

قەسیدەی رووتبوونەوەی پیاوەکی کۆیی.. ستیڤان شەمزینی

تۆ ئەی ژنە نازدارەکە
ئەگەر کاتت هەیە
چەند خولەکێک گوێم بۆ رابگرە
بۆ حەپەسان لە وشەکانم ورد ببەوە
تۆ منت زۆر گەیوە
پێش ناسینی تۆ
بەهەشتی داغۆ شەهوانییەکانم
جەمەی دەهات لە حەشاماتی سەزانی
هەندە لاسار بووم
حەزم دەکرد چەقۆیەک بکەم
بە لاقەبرغەی خەردا
بە شەرمکردن لە تریفە
بەردبارانی مانگەشەو بکەم
هیچ سەرلەشکرێکی دەرین
هیچ سیاسەتمەدارێکی هاوچەرخ
هەندەی من بەد ئەنگەز نەبووە
حەزم لە خاپوورکردنی شارەکان و
کوشتنی کانیاوەکان و
ئەشکەنجەدانی ئازادیی بوو
مایەی بیرکردنەوەم
شوێنی حەسانەوەی نیرۆن بوو
بیرم دەتەوە
زەلکاوی بەقەکانم شەواند
بە قامچی بەربوومە گیانی پەروانە
هەلانەی چەلەکەکانم تێکدا
بەو دیمەنە شەواوە
قاقا دەکەوتمە پێکەنین
با ئەوەشم لە بیر نەچێت
هەندە سادیست بووم
حەزم لەو فیلمە ترسناکانە دەکرد
خوێن تیایاندا جەگەلەی دەبەست
رقم لە قوربانییەکان دەبووە

پەکی سەرکەوتنم
بە جەلادەکان تەدەکرد
رەنگە بەوا بەوە نەکەیت
ئەگەر بمم
حەزم دەکرد لەشی گوڵ
لە بن پەناوی دەرقیمدا بپلیشتەوە
بە شمشێرکی کەن
سەری هەزاران
خوێنی نوێ لە بکەموە
ببمە بایەقووشی جەنگ و
سەرژمێری کوژراوەکان بکەم
دەبێت باوەڕت بم قسانم بێت
ئەوەندە درێژن بووم
هەندە دەگەرمانە فووم دەکردە
میزەڵدانی درکانمەوە
چەندان جار بە چەوچاومدا دەتەقین
بە تەریق بوونەوە، دووبارە
فووم لە دریەکی گەورەتر دەکردەوە
هەندە بە شەرم بووم
تەنووری مژووم هەڵدایە و
باسی جلی ژەرەوەیم
بە ئایندە دەکرد
هەندە دەڵاو بووم
قومارم لەسەر هەرچی کردبا
بە ئیفلاسبوونم کۆتایی دەهات
تەنیا یەک جار نەبێت
جگەری کەنکەنی پایز
کردمییە براوەی تەکەای گەڵا وەریوکان
هەندە کەویی بووم
ئەنگوستیلەی هیچ خیاڵەکی شارستان
بە پەنجە دەندەکانی منی نەدەکرد
هەندە تەڵخ و تەزاویی بووم
رووم نەدەهات
لە بەردەم هیچ ئاوێنەیەکی رووندا
تەماشای ناشرینی ناخم بکەم
هەندە بەدفەڵ و زمانش بووم
هاوەڵتی رەشبام دەکرد

هەواڵی تواندنەوەی دوو مەمی شێدام
لە باوەشی یەکتردا
بەسەرتاپای خوێتکانی
عەشیرەتی خەنجەردا بۆاو دەکردەوە
نامەوێت بەم قسانە شەک بیت
وا تێبگەیت سەرم هاتووە
بمبەن بۆ شێتخانە
نا، دەمەوێت خەم رووت بکەمەوە
لە بەردەم تەدا
جلەکانم هەر لە بەردا دەبێت
دەخوازم ماسکەکانم دابنێم
لە تەنگەبەریی گەڵ دەترسام
هەمیشەش گوناهی مەزنم دەکرد
ئاگرم لە کولانەی سەگەکان بەردەدا
گەڵپی سەرشەقامەکانم دەشکاند
لەگەڵ تاریکییدا سەرچەپیم دەگرت
بە لای هەر درەختەکی بەردادا تێپەڕیبم
تا سنووی رشانەوە لەم خواردووە
پاشان هەموو چەکانیم شکاندەتەوە
لە هەر کانیاوەک تینووێتیم شکاندبێت
پەم کردووە لە بەردی سپەیی
لە هەر پەناگەیەک پشووم دابێت
وەک پاشماوەی جەنگ جەمەشتووە
لە هەر شارەک داەدە درابم
نزای کاولبوونیم کردووە
بە هەر دەشتەکدا ڕشتبم
تەمەنام کردووە بەبێتە قەبرستان
حەزم لە بوختانکردن بوو
چەندان جار بوختانم بە دەریا کردووە
لەگەڵ کەشتیوانەکان بە شەم داوە
زەرجاری تریش
بوختانم بە مەم هەبەستووە
گەڕەوکەم ناردووە بە گیانی
لەناکاو وەک ئیزرائیل
ڕەحی دەرکەشاوە
هیچ کاتێک پەنەکەنیووم
مەگەر ئینجانەم بە شکاویی بینیبێت

مەگەر چرچ و لەچیی غەمگینی
بە رووخساری کەترکی گەنجەوە
بە تەواویی سەرنجی راکێشابم
یان ئەو کاتەی بینیووم
جادووی رەش لە باخێک کراوە
گوڵ لە هەناویدا
دەستی کردووە بە هەوەرین
هەر لەو کاتانە پەدەکەنیم
دەمبیست گۆشبینی
سزای لە سەردانی بە دەرچووە
یان باڵندەیەکی شیکی بەرزەفڕ
بەیاری خەکوشتنی داوە
ئەو کاتانەش کە هەواڵم پەدەگەیشت
گەرانی سەری خەی لە قوڵ ناوە و
لەبەر قاپی نیگەرانی کەووە
ئەمە هەموو داستانی منە
پێش ناسینی تە
پرسیار مەکە هەنووکە چۆنم
بە چاوی خەت دەبینیت
گریانم
لە چاوی هەر کارەزێکی بە نازدا
پێکەنینم بەسەر لەوی عەشقەوە
بارانم بە هەر کەسگەیەکی تینوو
زریانم بە رامانێنی تەپوڵکەی کینە
هەورە بروسکەم بەهەموو پیاوەتیمەوە
بەسەر دەوی تەنهاییدا دەگرمێنم
کەمانچەیەکم بەدەستی چرچی خوداوە
ئایەتەکم لە سورەتی خەشوویستی
پارچەیەکم لە ئەماسی مرۆڤدەستی
ژیلەمەیەکم بە شەماڵی عەشق دەگەشەمەوە
پێشمەکم لە نەو دەمی شیعردا دەتومەوە
شەونمم بە لاجانگی دابەاندا دەمە خوارەوە
هاواری ئەوینەکم سەدان ساڵ دەنگ دەداتەوە
کەشتیەکم پە لە سەرنشینی مەست
زەریای موحیبەت دەبەن
پێکەک "مەی"م، ژنەک دەمخواتەوە
سەری پە دەبەت لە خەیاڵی جوتبوون

پەنجەی درەختەکم
تەسبیحاتی سەوزبوونەوە دەکات
قاچی خوونکم
بەرەو واقیع هەنگاو دەنێت
چریکەی تیژی مەقامبژێکم
تەرمی هەلاهەلابووی
جوانی دەلاوێنێتەوە
خە دەیبینیت، من زەر گەڕاوم
ئەو مرۆڤە مشک چکنەی پشوو نیم
ئەو پیاوە داووخاوەی جاران نیم
ئەو بوونەوەرە سامناکەی رابردوو نیم
رەنگە پێت سەیر بێت
ئەم دەنادەنە چۆن رووبدا!
نەنیەکایەت بە ئاشکرا دەکەم
تەنها یەک جار
بەر دوو دەپ
پرشنگی مینەیەتی ژنەک کوتم
تەنیا دوو دەپ بوو نەک زیاتر
تەنیا دوو دەپ

لە مووبارێکتر.. چیرۆکی: نەوزاد بەندی

ئەو بنەماڵەیە هەر هەموویان پلەی دکتۆرایان هەبوو ..بە یەکتریان ئەوت پرۆفیسۆر یان یانپرۆفیسۆر ..وەک ئاماژەیەک بە پرۆفیسۆر و یاریدەدەری پرۆفیسۆر …تەکەڵیان تێکسەڵاو بوون ، ملئەستوور و.. قاچ و شان کەتەر ، لە دوورەوە لە کەرتە شاخ ئەچوون …باپیرە گەورەیان دکتۆرای لە نانەقیسیدا هێنا بوو ، پرسیارێکی بە وەڵامی وروژاندبوو ، ئاخە نان پێش قیسیە یان قیسیی پێش نان ؟ ..خەی تەزی دکتۆراکەی لەسەر ناوساجی بوو کاتێ بە بنی تاوەوە ئەنوسێ …برا گەورەکەی یاریدەدەری پرۆفیسۆر بوو ، لە بواری قنچکی پیازدا …خوشکەکیان هەبوو ، زەر ناشیرین بوو ، پیان ئەوت لوت باینجان ،

دکتەرای لە بواری گیزەی مشولەدا هەنابوو لە شەوی یەدادا ، بە پلەی نایاب .. یەکەک لە توژەران خەی پە نەگیرا بوو ، هەتا هەزی تەدا بوو ، جەتەکی لە دا بوو ، جا نەەاندبووی : لە شەوی یەدادا نەک مەشوولە ، تەنانەت شەمشەمەکوێرەیش لە سەرماندا ، نایەتە دەرەوە و لە ساتیرەی ئەشکەوتەکا بە خەی خەریکی جەلانەکردنە ..
هەر ئەو کات و ساتە ، دوو شینە زەلام ، توژەرەکیان وەک پارچە فلینەک هەگرتبوو و بردبوویان ، ئیتر توژەر خەتان خەش .. ئەو هەموو زانا و دانایە ، هەر نەیشیانپرسی بوو ئاخە توژەرەکە بە چ شەوێەک کوژراوە ؟ یان چەن نەژراوە ؟
مامەکیشی هەبوو دکتەرای بە پلەی زەر باشە ، لە جیەەی دەرگادا هەنا بوو ، بە تایبەت لە شەوانی زستاندا … ئەوەندە بە جوانی ئەو جیە جیەەی لەکدابەوە ، حەزت ئەکرد نەک هەر دەرگاکانی ماەوە ، تەنانەت دەرگای مزگەوت و ئوتومبیل و هەلانەی مریشکیش جیەیان تە بکەوە ، ئەمیش لە خوای ئەویست ، هەر دوای تەزە بە پەزەکەی ، زانکەیەکی گەورەی دامەزراند ، درەختی دانسقەی وای بە هەنا بوو ، نرخەکانی پیاویان تووە ئەکرد ، بە نمونە درەختەک هەندەی قەلەکی سوور ئەبوو ، نرخەکەی چل هەزار دەلار .. لەو زانکەیەدا ، کوە زەر دەوەمەند و دەستەیشتووەکان فەری جیە جیە ئەکران ..چەن دەرگایەک یان پەنجەرەیەک دەنیتە جیە ..یەک کەرسی تەواو لەسەر جیاوازی نەوان جەت و جیە دەەیشت ..ئەمانیش هەبەت هەر وا بە ئاسانیی نایخەن ، چونکە کەمپانیاکانی زەیتی دەرگا و دەابەهاواریان لە بەرز بەوە ، ئە وای لەهاتبوو بەرهەمەکانیان لە بازاەکاندا ساغ نەدەبوونەوە ..خەک بەجەرە ئاودەی جیە بوو بوون ، بابت بکوشتنایە ، بەس باسی ەانی نەرمکردنی ئەنجامەی دەرگات بە نەکردنایە .. ئەمان پشتیان قایم بوو ، بە داواکاری گشتییان وتبوو هەر داوایەک دژی جیەی دەرگا بەرز کرایەوە ، لوولی کە و بیخەرە تەنەکەی خەەکەوە و خاوەنەکەیشی بە مادەی پەنجا و شەشی تیرەر سەرنگون بکەن …کار گەیشتە ئەوەی هیچ کورسیەکی بەتاە لە زانکەی جیە جیە نەمایەوە و ..زانایەکی زەری تیا بەرهەم هات ، کە لە ئاهەنگی دەرچوونیاندا ، زیاتر پاو پوز و ەانی سپی خانمان نمایش دەکران ، کە هیچ پەیوەندییەکیشی بە جیەوە نەبوو ، بەام ەاستەوخە لە زانکەیەکی ئەسکەندنافییەوە وەرگیرا بوو ..جەی شانازی و چاو لەوەاندن بوو ..
خوارزایەکیان دکتەرای لە موشەندا هەنابەوە ، لە ئەدنبەرە ی بەریتانیا ، یاسای زەر سەرسوەهێنەری لەو یاریە میللیەدا داهەنابوو ، بە نمونە بە بەگەوە حاەتی (حەپولکی) ەت کردبەوە ، چونکە تە کە حەج ئەکەیت ، یان یاری ، هیچ پەویست ناکا بە

حەپولکی سێ بکرێی .. ئەمەیش وایکرد بازرگانیی هەمات و گلەر پشکەوتنەکی بەرچاو بە خۆیەوە ببینێ ، بە تایبەت دەرچووی کۆلێژ و پەیمانگاکان زۆر بە دڵشادییەوە دادنەوینەوە وەک چۆن لەسەر سیفەنی ئاودەستی ڕۆژهەڵاتیی دادنیشیی ، ئا بەو شێوەیە ، سەریان بە هەماتەکان نەوی دەکرد ، بە ئەوەی یاریەکە بردەوام بێ …کوێ ئەو کوڕە بوو موشی زۆر ببات‌ەوە ، ئەوە لە ئەولەویاتی کارەکانیان بوو …
خاڵزایەکیان دکتۆرای لە خاخاکەدا هێنا بوو .. دەرمانەکی دەزیبەوە ، لە توانایدا هەبوو خاکانی سەر باڵکانی خاخاکە بسڕێتەوە ، بەوپێش ناوەکی گۆڕی بە باڵبابڵکە ، یان کاکاکە … شایانی باسە ئەم تەزی دکتۆرایە کە لە تۆڕی کومەڵایەتییەکاندا بەناو کرایەوە ، لە پێنج خولەکی یەکەمدا ، سیانزە ملیۆن لایک و .. دە ملیۆن کەمێنتی دەستخۆشیی بە خۆی کەکردەوە ..ئەمە وایکرد یاریزانە جیهانییەکان پێوەندی پێوە بکەن و داوای لە بکەن خاکانیان بە لەبکاتەوە ..لە بەرامبەر هەر خاکەدا ، چەند پارەیش داوا بکا ، ئامادەن بیدەنێ ، بەڵام ئەو هەستی نیشتمانیی بەسەریدا زاڵ بوو ، لە کۆنگرێیەکدا ، تابلۆی خاخاکەیەکی بەرزکردەوە و نەڵاندی : هەتا خاڵی خاخاکەکانی نیشتمانەکەم وەستابن ، خاڵ بە باوکیشم لە ناکەمەوە .. هەرچی سەروەت و سامانی دنیایەیە بیخەنە بەکمەوە ، نەک خاکەک ، نیو خاڵیشتان بێ لە ناکەمەوە ..
ئەو کەس چەپڵەی بۆ ئەو داستانە لێنەدابوو ، هەر بۆیە خەکەکی زۆر دەستگیر کرابوون و .. حوکم درا بوون ، هەندەکیشیان سەرنگووم کرا بوون ..